

Kommunene i Rogaland v/medisinskfaglig rådgiver
Primærlegene i kommunene

DERES REF:

VÅR REF.:
2004/15991

DATO:
10.12.2004

Legemiddelhåndtering - ansvarsoverføring mellom fastlege og kommunens øvrige deltjenester - endring 2004 for å dekke pasientens fravær fra utdelingen

Fylkeslegen i Rogaland sendte 28. februar 1996 retningslinjene til samme adressater. Ny lovgivning ble tatt inn, og brev sendt på nytt i 2001. Helsetilsynet i Rogaland har nå en liten endring i skjemaet for å dekke situasjonen når pasienten tar permisjon for ferier og lignende. I utgangspunktet skal enhver pasient som ikke bor i institusjon ta ansvar for sin egen legemiddelhåndtering. Ofte må kommunens hjemmebaserte tjenester gå inn og overta deler av legemiddelhåndteringen.

Det er fastlegen som må ta ansvaret for at pasienten kjenner til bruken av legemidler som forskrives, eller sørge for at det er et system rundt pasienten som kan sikre at legemidlene blir brukt på riktig måte, jf helsepersonellovens § 11 og § 4.

Utgangspunktet for ansvarsoverføring til kommunens helsetjeneste vil være at fastlegen sier fra til den aktuelle kommunale tjeneste at vedkommende pasient må ha hjelp til legemiddelhåndteringen.

Fylkesmannen/Helsetilsynets rådgivende utvalg for håndtering av legemidler har registrert at det finnes flere forskjellige skjema for denne ansvarsoverføringen. For dette formål har vi laget et standardskjema. Fortrinnsvis skal legen ta initiativ til overføringen av ansvar, men dette er ikke til hinder for at kommunens deltjenester skal ta initiativ dersom de avdekker behov for hjelp. Originalskjema oppbevares av deltjenesten, som tar en kopi som sendes fastlegen.

Overføring skjer med pasientens samtykke. I de tilfeller hvor pasienten ikke har samtykkekompetanse, - husk journalføring -, kan legen eventuelt «gi samtykke» på vegne av pasienten for den nødvendige behandling dersom denne ikke er av stort omfang, jf pasientrettighetslovens § 4-6, 1. ledd. Hjelpeverge har bare en rolle i dette dersom hjelpevergen har en oppnevning som dekker disse personlige forhold.

Et utfylt skjema angir kommunens ansvarsområde. Kommunens medisinskfaglige rådgiver må påse at det lages et system som sikrer håndteringen av legemidlene, deriblant det å sørge for faglig opplæring av det personale som skal håndtere legemidlene.

I enkelte kommuner kan det, på grunn av mangel på fagpersonell, være aktuelt at rådgivende lege unntaksvis må gi fullmakt til andre enn sykepleiere/vernepleiere til legemiddelhåndtering, dette kan hjemles i helsepersonellovens § 5. Dette skal fortrinnsvis gis for utlevering av ferdig istandgjorte pasientdoser. Fullmakter for setting av subkutane injeksjoner skal legen kun gi overfor navngitte enkeltpasienter.

Det system som etableres vil være en del av kommunens internkontrollsystem, jf lov om statlig tilsyn med helsetjenesten § 3.

Ansvar for forsvarlig behandling av pasienten er hele tiden hos behandlende lege, men kommunen overtar ansvaret for at legemidlene blir inntatt slik legen har bestemt. Dersom det er svikt i kommunens interne system, må kommunen som arbeidsgiver for ansatte påregnes å bære ansvaret for dette.

Vi forutsetter at pasienten har fastlege, som holder deltjenesten orientert om eventuelle endringer i legemiddelbruk. Fastlegen har også et ansvar for å oppfange og formidle videre eventuelle endringer i medikasjon som blir gjort av spesialister/sykehus. For å kvalitetssikre informasjonen på dette punktet bør kommunen lage prosedyrer som sikrer samarbeidet mellom kommunens hjemmestjenester og fastlegen.

Dersom pasienten forholder seg til flere leger, vil det etter Helsetilsynets oppfatning vanskelig kunne etableres et forsvarlig system for overføring av ansvar til kommunens helsetjeneste.

Med hilsen

Ole Mathis Hetta
Fylkeslege

Kirsti Baardsen Svalestad
underdirektør

Saksbehandler: Kirsti Baardsen Svalestad

Saksbehandlers telefon: 51 56 87 63

Vedlegg: Standard skjema
Kopi: Sosial- og helsedirektoratet – att. Cathrine Fransson
Statens legemiddelverk
Helsetilsynet i fylkene
Helse- og sosialsjefene i kommunen
Hjemmesykepleien i kommunene
Tilsynsfarmasøytene
Sykehusene SiR, HSR og HS

LEGEMIDDELHÅNDTERING - HEL ELLER DELVIS ANSVARSOVERFØRING
MELLOM FASTLEGE OG KOMMUNENS ØVRIGE HELSETJENESTE

Utfylles av fastlegen

.....overlates ansvaret for legemiddelhåndteringen for
kommunens navn

....., fødselsdato
pasientens navn

Ansvaret omfatter:

Innkjøp av legemidler	Ja	Nei
Oppbevaring av legemidlene i deltjenestens lokaler	Ja	Nei

Utdeling av legemidler:

Istandgjøring	Ja	Nei
Utlevering av enkle doser og se til at de blir tatt	Ja	Nei
Overlevering av en eller flere doser som brukeren tar selv	Ja	Nei
Hjelp til subcutane injeksjoner	Ja	Nei
Hjelp til eventueltmedisinering	Ja	Nei
Oppfølging av Marevanbehandling	Ja	Nei

Annet

Eventuelle forbehold i ansvarsoverføringen:

(i tilfeller hvor pasienten ikke kan gi samtykke, gir fastlegen samtykke på vegne av pasienten)

Oversikt over pasientens nåværende legemiddelbruk følger vedlagt

(signert datautskrift eller signert kopi av legens medisinkort)

Undertegnede fastlege har samordningsansvaret for pasienten og holder kommunens tjeneste orientert om endringer i legemiddelbehandlingen, jf § 4 i helsepersonelloven.

Mitt telefonnummer er:

.....
dato og signatur. stempel

2. Utfylles av pasient/pårørende/eventuelt lege

Jeg samtykker i at kommunen overtar ansvaret for legemiddelhåndteringen som angitt ovenfor. Jeg er inneforstått med at legen koordinerer all min legemiddelbruk.

Jeg godtar at endringer i legemiddelforskrivning overføres hjemmetjenesten pr. faks.

Ved midlertidige fravær fra hjemmet utover 24 timer bortfaller ansvarsoverføringen, ved lengre fravær må ansvaret for legemidlene avtales konkret.

.....
dato og signatur

3. Utfylles av kommunens tjenestested

Tjenestested:

Adresse:

Telefon/telefaks:

All legemiddelhåndtering ivaretas av en kvalitetssikret tjeneste med skriftlige retningslinjer for håndtering av legemidler og formalisert opplæring av aktuelt personale, jf Forskrift om legemiddelforsyningen m.v. i den kommunale helsetjeneste. Kommunens medisinskfaglige rådgivende lege er systemansvarlig, jf § 3 Lov om statlig tilsyn.

Denne avtalen evalueres fortløpende. Endringer i avtalen påføres skjemaet av tjenestestedet av sykepleier/vernepleier.

Tjenestestedet overtar herved ansvaret som angitt ovenfor

.....
dato og avd. spl / vpl.sign

4. Tilbakeføring av ansvar

I forståelse med pasient og tjenestested tilbakeføres ansvaret til pasient og behandlende lege.

.....
dato og med. rådgivende leges sign

5. Oppbevaring

Skjemaet arkiveres i tjenestestedets journal for brukeren.

Arkivtid: 10 år

Ferdig utfylt kopi sendes pasientens lege.